

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ОСНОВИ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ

С.М. Мигович, аспірант

У статті наведено результати анкетування студентів щодо використання Інтернету і соціальних мереж. Проведено аналіз засвоєння знань при традиційних методах навчання та з використанням соціальних мереж. Наведено результати контрольного тестування в експериментальній і контрольній групах із визначенням середнього значення коефіцієнта засвоєння знань. Піддано результати статистичній обробці, після чого проведено порівняння величин, яке свідчить про статистичну значущість отриманої різниці у рівні знань в експериментальній і контрольній групах. Визначено напрями подальшого залучення студентів в інформаційно-комунікаційний простір з метою підвищення ефективності навчального процесу. Актуальність дослідження зумовлена доцільністю використання ресурсів Інтернету у створенні інформаційно-освітніх середовищ університету, оптимально адаптованих до освітніх потреб. Визначено актуальні напрями подальшої роботи щодо застосування та теоретичного обґрунтування психолого-педагогічних принципів використання соціальних мереж у закладах освіти України для підвищення пізнавальної активності студентів.

Вища освіта, соціальні мережі, Інтернет, інформаційно-комунікаційний простір, дистанційні освітні технології.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Дистанційні освітні технології знайшли широке застосування в навчальному процесі аграрних вузів. Проведені нами опитування студентів і слухачів, що навчаються з використанням дистанційних освітніх технологій в Миколаївському національному аграрному університеті, показали, що нові технології мають ряд переваг, таких як економія грошових коштів, зручність поєднання навчання з роботою або вихованням дітей, оперативність обміну інформацією, розвиток самостійності, дисциплінованості, активності студентів і ряд інших.

Спочатку навчання із застосуванням дистанційних освітніх технологій проводилося за кейс- та інтернет-технологією на платформі сайту системи дистанційної освіти. Новим напрямком у навчальній діяльності вузів є використання соціальної мережі як платформи для навчального процесу з використанням дистанційних освітніх технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що психолого-педагогічні особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання досліджувалися в роботах багатьох учених, зокрема В. Бикова, Б. Гершунського, М. Голованя, М. Жалдака, Н. Твере-

зовської, Ю. Жука, О. Желюка, О. Ляшенка, В. Лапінського, П. Маланюка, І. Мархеля, Н. Морзе, Г. Жабєєва та ін. Однак недостатньо уваги приділено дослідженню ролі соціальних мереж у формуванні освітнього середовища сучасного навчального закладу.

Мета статті – визначення ролі соціальних мереж і їх місця у формуванні освітньо-інформаційного середовища аграрного університету та можливостей створення дистанційного курсу на платформі соціальної мережі.

Виклад основного матеріалу. Для вивчення думки про можливість використання соціальних мереж у навчанні проводилося анкетування студентів Миколаївського НАУ. В анкетуванні взяли участь 346 студентів 1-2 курсів факультету ТВППТ очного форми навчання (ОФН) і 120 студентів 1-2 курсів факультету ТВППТ заочного форми навчання (ЗФН).

Результати анкетування показують, що опитані студенти мають комп'ютер в постійному користуванні (94,1 і 99,2%), можуть використовувати його в процесі навчання (88,8 і 91,7%) і мають вдома постійний доступ до мережі Інтернет (68,5 і 98,3 %).

Як видно з таблиці 1, найбільша кількість студентів очного навчання користуються соціальною мережею ВКонтакте – 90,7 %. На другому і третьому місці за популярністю сайти Мій світ – 25,4 % і Однокласники – 19,3 %. 5,9 % респондентів вказали, що використовують і інші соціальні сервіси.

1. Популярність соціальних мереж серед студентів

Використання соціальної мережі	Питома вага (у% від загальної кількості респондентів)			
	Студенти ОФН		Студенти ЗФН	
	Пользуются данной соц. сетью	Наиболее предпочитаемая соц. сеть	Пользуются данной соц. сетью	Наиболее предпочитаемая соц. сеть
ВКонтакті	90,7	88,5	97,5	75,8
Однокласники	19,3	4,2	64,2	34,2
Живий журнал	3,1	0,8	3,3	1,7
Мій світ	25,4	5,6	53,3	18,3
Facebook	17,6	5,4	21,7	3,3
Twitter	4,2	0,8	4,2	3,5
другі	15,9	9,7	8,3	3,3
не використовують	5,9	-	-	-

Соціальна мережа ВКонтакті є найбільш бажаною серед студентів очного навчання (88,5 %).

У студентів ЗФН найпопулярнішим і часто відвідуваним є сайт ВКонтакте, його використовують 97,5 % респондентів і вважають кращим 75,8 %. Другим за популярністю є сайт Однокласники, третім – Мій світ. Решта соціальні мережі менш популярні серед опитаних студентів ЗФН.

У таблиці 2 представлені результати анкетування студентів про частоту відвідування соціальних мереж і витрачається часу. Встановлено, що найбільша кількість студентів (37,8 % на ОФН і 48,7 % на ЗФН) відві-

дують соціальні мережі 1 раз на день. Більше третини респондентів ОФН і ЗФН витрачають на цей сервіс до 30 хвилин в день, а чверть – більше однієї години.

2. Частота і час відвідування соціальних мереж

Відвідування соціальних мереж	Питома вага (у% від загальної кількості респондентів)	
	Студенти ОФН	Студенти ЗФН
Частота відвідування		
1 раз в день	37,8	48,7
2-3 рази в день	32,0	23,1
інше	30,2	28,2
Витрачений час на день		
до 30 хв	37,8	36,5
30-60 хв	36,4	38,3
більше 60 хв	25,8	25,2

Слід зазначити відмінність у основних цілях використання соціальних мереж серед студентів різних форм навчання (табл. 3). При відповіді на запитання анкети можна було вказати кілька позицій. Більшість студентів ОФН хотіли б використовувати соціальні мережі для обговорення теоретичних питань навчальних курсів і проектних робіт (51,8%), заочної форми навчання – для отримання консультацій викладачів (84,2%). На другому місці у студентів ОФН – обговорення теоретичних питань навчальних курсів і проектних робіт (72,5%). Третє місце в тій і іншій групах зайняла організація нових видів навчальної роботи (ОФН – 33,2%, ЗФН – 45%).

3. Бажані цілі використання соціальних мереж у навчальному процесі

Мета використання	Питома вага (у% від загальної кількості респондентів)	
	студенти ОФН	Студенти ЗФН
Для отримання консультацій викладачів	46,8	84,2
Для обговорення теоретичних питань навчальних курсів і проектних робіт	51,8	72,5
Для організації нових видів навчальної роботи	33,2	45,0
Для спільного створення мережевого навчального контенту: глосарії, статті, обговорення і т.д.	26,9	32,5
Інші пропозиції	10,5	5,8

При відповіді на питання, чи буде сприяти використання соціальних мереж в навчальному процесі більш тісній взаємодії студентів і викладачів, отримали позитивну відповідь 67,3 % студентів ОФН і 83,8% ЗФН. Погодилися, що можливості сайтів Інтернету сприятимуть підвищенню якості навчання 63,2 % студентів ОФН і 72,6 % студентів ЗФН.

Результати анкетування свідчать:

- переважна більшість респондентів мають можливість використувати персональний комп'ютер у навчальному процесі та вільний доступ до ресурсів мережі Інтернет;
- найпопулярнішим сайтом серед студентів Миколаївського НАУ є соціальна мережа ВКонтакті;
- багато студентів зацікавлені в навчанні з використанням соціальних сервісів і вважають їх ефективним засобом підвищення якості навчання.

Для експериментального використання соціальної мережі в навчальному процесі в рамках інтеграції очної та дистанційної форм навчання та аналізу отриманих результатів був проведений дистанційний курс з комп'ютерних інформаційних технологій з теми «Текстові редактори». При традиційному навчанні на першому курсі на дану тему відводиться чотири години лекційних занять, на яких студенти вивчають теоретичні основи та функціональні можливості Microsoft Office Word. Встановлена форма контролю – тестування. Як правило, на наступних практичних заняттях робота в Microsoft Word повторюється. Таким чином, ми порахували можливим замінити ці лекційні заняття дистанційним курсом. Набір на дистанційний курс проводився за бажанням студентів. Загальна кількість учасників склала 72 чоловіка.

В якості платформи дистанційного курсу була обрана найбільш відвідувана соціальна мережа ВКонтакті, за допомогою якої викладач керував навчальним процесом, а студенти могли отримувати консультації, спілкуватися один з одним, обговорювати виниклі проблеми. Для проведення курсу була створена закрита група «Дистанційний курс з Microsoft Office Word» (малюнок 1), на сторінках якої розміщувалися матеріали навчально-методичного інформаційного комплексу. Незаперечною перевагою такого навчання є можливість викладача надавати оперативну допомогу, розміщувати потрібні документи, виносити необхідні питання на обговорення. Різноманітні завдання для самостійної роботи дозволили студентам глибоко вивчити тему курсу.

Кожен з учасників навчального процесу повинен розуміти свої функції, тому був складений сценарій дистанційного курсу та графік навчального процесу. Для чіткої організації та проведення курсу складалися технологічні карти для викладачів і студентів. Особливе значення надавалося створенню технологічних карт для викладачів, які рідше використовують соціальні мережі у своїй діяльності і відчувають певні труднощі. На заключному етапі курсу проводилось тестування. Підсумок курсу підводився по середньому.

балу студентів, отриманому на кожному етапі. 12 студентів отримали оцінку «відмінно», 45 – «добре», 12 – «задовільно». 3 студента не впорались з виконанням завдань дистанційного курсу і отримали оцінку «незадовільно». Середній бал за курсом склав 3,92.

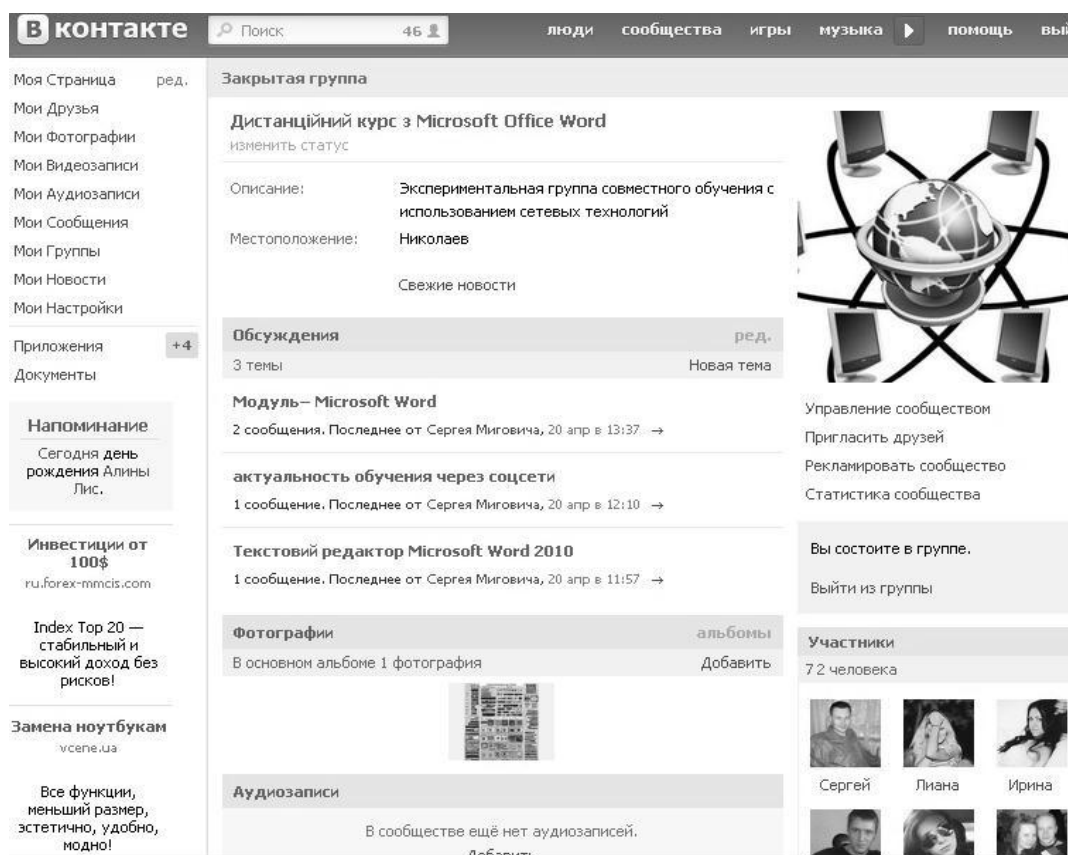

Рис. 1. Сторінка дистанційного курсу з Microsoft Office Word.

Після закінчення дистанційного курсу проводилося анкетування студентів. Найголовнішою перевагою дистанційного курсу з використанням соціальних мереж респонденти вважають виконання завдань у зручний час (100,0%), на другому місці – стимулювання студентів до саморозвитку, досягнення нових результатів (92,3 %), на третьому – можливість отримання матеріалів курсу в електронному вигляді (76,9%). Більше половини студентів вважають, що дистанційний курс з використанням соціальних мереж підвищує інтерес до навчання. Всі студенти відзначили такі позитивні якості навчально-методичного інформаційного комплексу: доступність, відповідність ергономічним вимогам, науковість, зручність у користуванні, чіткість у формулюванні завдань. На думку всіх учасників експерименту, курс має практичну значимість. Пропозиція про включення дистанційних курсів у навчальний процес при вивченні інших дисциплін висловили всі студенти. 92,3 % опитаних зазначили, що участь у курсі сприяла інтелектуальному зростанню, а також припустили, що використання соціальних мереж в навчальній діяльності сприятиме тіснішій взаємодії студентів і викладачів.

Через місяць після проведення дистанційного курсу проводилося контрольне тестування. Визначали середнє значення коефіцієнта засвоєння знань ($\bar{X}$) в експериментальній і контрольній групах:

$$\bar{X} = \frac{K_{a1} + K_{a2} + \dots + K_{an}}{n},$$

де: $K_{\text{зн}}$ – коефіцієнт засвоєння знань кожного студента; n – кількість студентів.

У контрольну групу увійшли студенти, що навчаються традиційним способом і мають з даної теми середній бал, близький до середнього бала учасників дистанційного курсу. При цьому оцінка «незадовільно», отримана на дистанційному курсі, не враховувалася, рівень знань у цього студента не визначався. Результати піддавали статистичній обробці (таблиця 4), після чого проводили порівняння величин:

$$\bar{X}_1 - \bar{X}_2 \text{ и } D \bar{X}_1 + D \bar{X}_2.$$

$$\bar{X}_1 - \bar{X}_2 = 0,867 - 0,697 = 0,170 = 17,0 \times 10^{-2}$$

$$D \bar{X}_1 + D \bar{X}_2 = 6,26 \times 10^{-2} + 5,26 \times 10^{-2} = 11,52 \times 10^{-2}$$

$$17,0 \times 10^{-2} > 11,52 \times 10^{-2}$$

4. Результати статистичної обробки рівня знань студентів за темою «Microsoft Office Word»

Метрологічна характеристика	Експериментальна група	Контрольна група
n	72	134
$\bar{X}$	0,867	0,697
S^2	$9,7 \times 10^{-3}$	$2,27 \times 10^{-2}$
S	$9,85 \times 10^{-2}$	$1,51 \times 10^{-1}$
$S \bar{X}$	$7,90 \times 10^{-3}$	$7,92 \times 10^{-3}$
$D \bar{X}$	$6,26 \times 10^{-2}$	$5,26 \times 10^{-2}$

Виконання нерівності свідчить про статистичну значущість отриманої різниці у рівні знань.

Проведене дослідження дає змогу зробити такі **висновки**.

1. Результати анкетування студентів Миколаївського національного аграрного університету показали їх готовність навчатися з використанням соціальних мереж.

2. Проведення дистанційного курсу з комп'ютерних інформаційних технологій на платформі соціальної мережі показало, що дана технологія має ряд переваг: виконання завдань у зручний час, підвищення інтересу до навчання і якості навчання, стимулювання студентів до саморозвитку, досягнення нових результатів, більш тісну взаємодію студентів і викладачів та ін.

3. Високий рівень знань і позитивна оцінка студентів на заключному анкетуванні дозволяє зробити висновок про можливість подальшого використання даної технології в навчальному процесі.

Актуальним напрямом подальшої роботи є розробка рекомендацій щодо застосування та теоретичне обґрунтування психолого-педагогічних принципів використання соціальних мереж у закладах освіти України для підвищення пізнавальної активності студентів.

Список літератури

1. Інновації в навчанні. Сучасна освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://s-osvita.com.ua/content/view/569/268/>. – Заголовок з екрану.
2. Кронбергская декларація про майбутнє процесів придбання та передачі знань [Електронний ресурс] // Інформаційно-просвітницький портал. – Режим доступу : <http://www.eduhmao.ru/info/8/6428>. – Заголовок з екрану.
3. Омельченко Т. Г. Використання соціальних сервісів Веб 2.0 для проектування інформаційних систем [електронний ресурс] / Т. Г. Омельченко / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em12/content/090tgsio.htm>. – заголовок з екрану.
4. Окінавська Хартія Глобального Інформаційного Суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-ukraine.biz/ukraine7.html>. – Заголовок з екрану.
5. ТОП-20 Україна. Рейтинг соціальних мереж [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news-day.com.ua/internet/1035>. – Заголовок з екрану.
6. Що таке соціальні мережі? [Електронний ресурс] / Пішковіч С. // Інформаційно-просвітницький портал. – Режим доступу : <http://blogreader.org.ua/2008/04/09/about-social-networks/>. – Заголовок з екрану.

В статье приведены результаты анкетирования студентов по использованию Интернета и социальных сетей. Проведен анализ усвоения знаний при традиционных методах обучения и с использованием социальных сетей. Приведены результаты контрольного тестирования в экспериментальной и контрольной группах с определением среднего значения коэффициента усвоения знаний. Подвергнуто результаты статистической обработке, после чего проведено сравнение величин, которое свидетельствует о статистической значимости полученной разницы в уровне знаний в экспериментальной и контрольной группах. Определены направления дальнейшего привлечения студентов в информационно – коммуникационное пространство с целью повышения эффективности учебного процесса. Актуальность исследования обусловлена целесообразностью использования ресурсов Интернета в создании информационно-образовательных сред университета, оптимально адаптированных к образовательных потребностей. Определены актуальные направления дальнейшей работы по применению и теоретического обоснования психолого-педагогических принципов использования социальных сетей в учебных заведениях Украины для повышения познавательной активности студентов.

Высшее образование, социальные сети, Интернет, информационно-коммуникационное пространство, дистанционные образовательные технологии.

The results of the survey of students on the use of the Internet and social networks. An analysis of learning in traditional methods of learning and using social networks. The results of control tests in the experimental and control groups, with the determination of the average values of the coefficient of learning. Subjected to statistical processing of the results, followed by a comparison of the values, which indicates the statistical significance of the

difference in the level of knowledge in the experimental and control groups. The directions of further engaging students in information-communication space to improve the efficiency of the educational process. Feasibility study is due to the relevance of the use of Internet resources in setting up a university educational environments, optimally adapted to the educational needs. Identified relevant areas for further work on the application and theoretical study of psychological and pedagogical principles in the use of social networks in the Ukrainian educational institutions to improve the cognitive activity of students.

Higher education, social networks, Internet, information and communication space, distance education technology.

УДК 378.147

ФОРМУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

А.М. Монашненко, аспірант

У статті розглядаються поняття «компетенція», «компетентність» та формування лінгвістичної компетенції у майбутніх перекладачів. Розглянуто основні засади професії перекладача. Лінгвістична компетенція майбутнього перекладача розуміється як формування сукупності мовного, мовленнєвого та соціокультурного компонентів. Визначено, що лінгвістична компетенція включає в себе набуття студентами-перекладачами знань з іноземної мови, засвоєння їх, розвиток та збільшення лексичного запасу слів, володіння орфографічними та пунктуаційними нормами.

Компетенція, компетентність, лінгвістична компетенція, професійна компетентність.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Основним завданням для вищих навчальних закладів є виховання студентів з високим рівнем знань, які зможуть оперувати отриманими знаннями. Засвоєння студентами іноземних мов є запорукою їхньої високої конкурентоспроможності на ринку праці. Формування лінгвістичної компетенції у майбутніх фахівців є складним процесом. Тому на сьогодні проблема формування лінгвістичної компетенції у студентів-перекладачів є важливою та актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Компетентність розглядається як категорія, що характеризує знання та вміння людини. Поняття «компетентність» розглядається у працях І.А. Зязюна, В.А. Сластьоніна, В.В. Нестерова, Л.П. Станкевич та ін. Проблеми формування переклада-